

El Casino d'Oriola, fundat el 1916, és exclusiu per als dos centenars de membres. A dalt, record als socis "caídos por Dios y por España".

i tot, de vegades, en plena nit, hi llançaven bosses de pintura roja. Eren *comandos* amb molta gent de fora, farts que el PP, votació rere votació, impediria la retirada d'un monolit aixecat el 1978 per subscripció popular.

Encara existeixen, però, deixos d'èpoques passades, com l'avinguda de José Antonio, el carrer de l'Alcázar de Toledo o un escut de la república.

I, això sí, una admiració intensa per a Miguel Hernández, oriolà il·lustre, la casa del qual es conserva a la perfecció gràcies a la gestió de l'Ajuntament. El tarannà d'Hernández, mort en plena postguerra, no encaixa del tot en una societat com la oriolana, però és venerat. També Antonio Gutiérrez, excoordinador general de CCOO, és natural de la capital del Baix Segura.

Excepcions que confirmen la regla, en tot cas. El 1982, en arribar els so-

cialistes a la Moncloa, n'hi hagué que van adreçar-se, en veu baixa, als militants del poble suplicant-los: "No nos queméis las iglesias, por favor." Un dels que aleshores vivia al poble, avui emigrat i simpatitzant del PSOE, opina que "és una societat culturalment retardada, que ha pres de la modernitat només allò materialista, sense adaptar-ne els nous costums: són de dreta fins i tot els d'esquerra, que voten socialista sense tenir una veritable cultura socialista, i crec que és fruit de la història, perquè la dreta sempre els va perseguir".

Un de cada cinc sufragis, al 2003, va anar a parar a PSPV-PSOE o Izquierda Verde. La resta, va ser vot conservador. I, passe el que passe, això no variarà, al 2007: "Guanyarà el PP, de llarg", vaticina un analista polític del Baix Segura. Els zaplanistes, avança aquesta font, ostentaran l'alcaldia.

Marbella? Ni sentir-ne a parlar, de Marbella. Els veïns d'Oriola maleeixen la mala sort d'haver coincidit amb l'escàndol andalús. Ells, que assumeixen les "desviacions" del poder, que mai no canviaran de manera de pensar, no imaginem una versió semblant a casa seua. "D'avisos, n'han rebut –certifica la font abans citada–, la fugida de l'interventor va significar un caos, va posar tothom alerta". "A Marbella els veïns n'eren conscients, de què passava, i ací també, ací la conversa entre Fenoll i Ferrández és la típica entre un empresari i un polític; ací, als plens, saps qui ha cobrat i qui no, des d'abans de celebrar-se, i mai no hi ha sorpreses", explica. "Fins i tot ha mort gent, al submon de les màfies, en casos relacionats amb la construcció", recorda.

No es revoltarà, Oriola. Podria ser que fins i tot isqueren en defensa de la seua classe política i econòmica. Reverència al ric. *El hombre del casino provinciano*, que en deia Antonio Machado, contemporani de Miguel Hernández.

És la desconfiança elevada a la màxima potència: mai no ha funcionat cap cooperativa, perquè "si a tu et convé, potser a mi no". És la mentalitat negativa: no fer res que se n'isca, d'allò normal. Molesta que se'n parle, no que passe.

Víctor Maceda

Vint anys vertiginosos

Els casos de corrupció a Oriola han estat molt prolífics en les dues darreres dècades. Al capdavant, Luis Fernando Cartagena i José Manuel Medina.

La decisió de la Fiscalia Anticorrupció de presentar una denúncia en la qual s'acusa de quatre presumptes delictes de corrupció l'alcalde d'Oriola, José Manuel Medina –un dels homes de confiança del president de la Generalitat, Francesc Camps, a les comarques alacantines–, ha fet esclatar definitivament una crisi política que té el seu origen ara fa vint anys, tot i que hi coincideixen molts protagonistes.

De fet, per entendre els escàndols que sacsegen Oriola cal anar dues dècades enrere, quan governava el consistori el darrer responsable socialista que ha tingut la ciutat, Vicente Escudero, i quan un metge anomenat Luis Fernando Cartagena estava a punt de fer-se amb el govern local per inaugurar una nissaga d'alcaldes del PP que, des d'aleshores, ha dirigit el municipi amb majories aclaparadores.

Cartagena pactà el gener del 1985 de desallotjar de l'alcaldia l'esmentat Vicente Escudero, precisament, amb Francisco García Ortuno, aleshores independent i avui portaveu socialista –tot i que expulsat del PSPV-PSOE–, com a company de viatge. Malgrat tenir la majoria, l'accés al poder de Cartagena, un jove dirigent polític que era el referent de l'aleshores Alianza Popular a Alacant, no es produí fins a un any i mig més tard, arran d'una sentència judicial que obligà a convocar el nou plenari per triar alcalde. Uns mesos després, a les eleccions del 1987, Luis Fernando Cartagena aconseguia una ampla

Luis Fernando Cartagena, eixint del Tribunal Superior de Justícia, el 1998. Va dimitir com a conseller per apropiació indeguda de 48.000 euros d'unes monges oriolanes.

majoria a les municipals. Era el punt d'eixida de vuit anys de mandat marcats pel mateix escenari que hi ha ara: polèmiques per la gestió de l'urbanisme, acusacions de corrupció i sentències judicials. De fet, el nou alcalde, sense oposició municipal, va haver d'afrontar, entre altres temes, denúncies als jutjats contra la revisió d'un planejament general de la ciutat que reclassificava com a urbanitzables milions de metres quadrats en l'inici de l'actual desgavell urbanístic que es viu al Baix Segura. I, sobretot, després de la segona victòria del PP d'Oriola a les urnes el 1991, el cas de les primes úniques, que seria el principi de la fi de la carrera política de Luis Fernando Cartagena. El

març del 1998, de fet, Cartagena va haver de dimitir com a conseller d'Obres Públiques del primer govern de Zaplana després que l'Institut de Robòtica de València ratificara que era propietari de cessions de crèdit, un producte financer del Banc de Santander que escapava al control fiscal d'Hisenda, per valor de vora 1 milió d'euros.

Des de l'estiu del 1995, Cartagena va mirar de tutelar des del seu despatx de conseller a València el feu oriolenc. El nou president valencià, Eduardo Zaplana, el va fer responsable de la cartera d'Obres Públiques, tot cedint l'alcaldia a José Manuel Medina. La seua marxa, però, ho va canviar tot: començava la lluita pel control del PP al Baix Segura.

Més cintes i gravacions

Les cintes i les gravacions mai no semblen afavorir el PP. De fet, el sumari judicial d'un dels majors escàndols que han afectat els populars, el cas Naseiro, és ple de converses enregistrades entre alts càrrecs de la formació. L'assumpte sorgí a la llum pública a principi d'abril del 1990.

Entre els implicats, a més del tresorer del PP, Rosendo Naseiro, apareixia l'aleshores regidor de l'Ajuntament de València, Salvador Palop, soci de l'empresa Futuro Financiero –mitjançant la qual es canalitzaven, suposadament, els diners que sorgien del cobrament de comissions–. Mai no s'ha pogut demostrar, tot i que les sospites anaven en aquesta direcció, que els diners servien per finançar els populars. Al sumari del cas Naseiro figura, entre d'altres, una conversa atribuïda a Palop i l'expresident de la Generalitat, Eduardo Zaplana, en la qual l'exministre comentava al regidor la possibilitat de repartir-se diners "sota mà" de la comissió d'una operació. Fins i tot, encara que Zaplana sempre ho ha negat, en les converses amb el seu amic valencià, l'actual portaveu del PP al Congrés sembla que va dir que estava a la vida política per "guanyar diners".

El designat per Cartagena era Medina, però el regidor d'Urbanisme, Jesús Ferrández, que s'havia incorporat al PP el 1991 fugint de la desfeta del CDS, no estava disposat a cedir i tenia el suport, a més, de quatre regidors més, un grup que deixava Medina un escó per sota de la majoria absoluta a Oriola. Coincidint amb la renúncia de Cartagena com a conseller, Ferrández presentà als jutjats unes cintes on acusava Medina de comprar la voluntat d'un dels seus afins. No era una qüestió menor. Era el vot que li faltava a Medina per adjudicar una sucosa contracta de recollida de fem. El beneficiat era l'industrial Ángel Fenoll, també implicat en el conflicte que viu ara el consistori d'Oriola.

El paper de Fenoll no és secundari en la crisi política que arrossega la capital del Baix Segura. L'empresari ja havia estat condemnat per compra de vots a favor del PP i, anys a venir, va ser també condemnat, amb l'esmentat Cartagena, per la desaparició de 48.000 euros d'unes monges del municipi. Cartagena, que n'era alcalde, fou condemnat per apropiació indeguda, i Fenoll, per facilitar-li els documents necessaris per justificar l'operació.

La batalla entre Ferrández i Medina –amb l'industrial Fenoll d'espectador– pel control del PP d'Oriola a les portes de les eleccions municipals del 1999, acabà amb l'expulsió del primer de les files populars i amb una escissió al PP: Centro Liberal. El nou partit, liderat per Ferrández i creat pels regidors que havien intentat, sense èxit, de fer-se amb l'herència de Cartagena, aconseguí cinc regidors als comicis del 1999, però no evità una nova majoria absoluta del PP amb l'alcalde Medina al capdavant.

Durant el mandat municipal que finalitzà el 2003, la batalla política a Oriola va ser duríssima, especialment entre el PP i els regidors del Centro Liberal. Però, coses de la vida, les eleccions d'aquell any –les últimes, fins ara– i, sobretot, la fractura interna dels populars amb la lluita entre campsistes i zaplanistes, va suavitzar les relacions, fins que, en els darrers mesos del 2005, l'aprovació de diversos plans urbanístics que facilitaven la construcció a la ciutat de 6.000 habitatges nous fracturà el grup municipal del PP en dues parts.

Pere R. Fernández